**Evropský parlament**
2014-2019

*Dokument ze zasedání*

**A8-0341/2016**

17.11.2016

# ZPRÁVA

o Fondu solidarity Evropské unie: hodnocení
(2016/2045(INI))

Výbor pro regionální rozvoj

Zpravodaj: Salvatore Cicu

## OBSAH

**Strana**

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU ..... 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ ..... 9

STANOVISKO ROZPOČTOVÉHO VÝBORU ..... 11

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZPOČTOVOU KONTROLU ..... 14

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU ..... 18

# NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

**o Fondu solidarity Evropské unie: hodnocení**
**(2016/2045(INI))**

*Evropský parlament*,

– s ohledem na článek 175 a čl. 212 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2013 o Fondu solidarity Evropské unie, jeho provádění a uplatňování[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie[3],

– s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (COM(2013)0522)[4],

– s ohledem na zprávu Komise nazvanou „výroční zpráva Fondu solidarity Evropské unie za rok 2014“ (COM(2015)0502),

– s ohledem na své usnesení ze dne 5. září 2002 o katastrofálních povodních ve střední Evropě[5],

– s ohledem na své usnesení ze dne 8. září 2005 o přírodních katastrofách (požárech a povodních) tohoto léta v Evropě[6],

– s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Budoucnost Fondu solidarity Evropské unie“ (COM(2011)0613),

– s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 28. listopadu 2013 o Fondu solidarity Evropské unie[7],

– s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a o řádném finančním řízení[1],

[1] Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3.
[2] Přijaté texty, P7_TA(2013)0003.
[3] Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143.
[4] Úř. věst. C 170, 5.6.2014, s. 45.
[5] Úř. věst. C 272E, 13.11.2003, s. 471.
[6] Úř. věst. C 193 E, 17.8.2006, s. 322.
[7] Úř. věst. C 114, 15.4.2014, s. 48.

– s ohledem na článek 52 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj a na stanoviska Rozpočtového výboru a Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A8-0341/2016),

A. vzhledem k tomu, že Fond solidarity Evropské unie (FSEU) byl zaveden nařízením 2012/2002 v reakci na katastrofální záplavy, k nimž došlo v létě roku 2012 ve střední Evropě, jakožto cenný nástroj umožňující EU reagovat na rozsáhlé přírodní pohromy a na výjimečné regionální katastrofy na území Unie a v zemích, které jsou zapojeny do jednání o přistoupení k Unii, a projevit solidaritu se způsobilými regiony a státy; vzhledem k tomu, že tento fond podporuje výhradně naléhavé operace a operace spojené s rekonstrukcí, které provádějí vlády v návaznosti na přírodní katastrofy a které mají přímé dopady na životy lidí, životní prostředí nebo hospodářství v daném postiženém regionu (ačkoli je třeba konstatovat, že Komise předložila v roce 2005 návrh zaměřený na ještě větší rozšíření původní oblasti působnosti);

B. vzhledem k tomu, že od svého založení byl FSEU velmi užitečný, neboť vynaložil celkem 3,8 miliardy EUR v souvislosti s více než 70 katastrofami týkajícími se 24 přijímajících států a přístupových zemí, mezi něž patří široká škála přírodních jevů, včetně zemětřesení, záplav, lesních požárů, bouří a v poslední době i sucha; vzhledem k tomu, že FSEU představuje i nadále jeden z nejvýraznějších unijních symbolů solidarity v době nouze;

C. vzhledem k tomu, že tento nástroj byl v roce 2014 komplexně přepracován za účelem zdokonalení a zjednodušení postupů a zajištění rychlejší reakce (do šesti týdnů od podání žádosti), nového vymezení jeho oblasti působnosti, zavedení jednoznačných kritérií pro vymezení regionální katastrofy a posílení strategií na předcházení katastrofám a řízení rizik, čímž byla posílení účelnost financování vynakládaného na pomoc, v souladu s četnými požadavky, které v průběhu let předložil Evropský parlament a místní a regionální orgány; vzhledem k tomu, že souhrnné nařízení[2], jehož návrh Komise předložila dne 14. září 2016 s cílem zdokonalit připravenost a účinnost naléhavé finanční pomoci, stanoví novou revizi Fondu;

D. vzhledem k tomu, že Parlament důrazně podpořil navrhované změny, z nichž většina již byla uvedena v jeho dřívějších usneseních;

E. vzhledem k tomu, že žádosti, které byly obdrženy před červnem 2014 (tedy datem vstupu revidovaného nařízení v platnost), byly vyhodnocovány na základě původního nařízení, avšak žádosti obdržené poté byly vyhodnocovány již podle revidovaného nařízení;

F. vzhledem k tomu, že v reakci na klimatické změny je mimořádně důležité investovat do prevence přírodních katastrof; vzhledem k tomu, že na investice do prevence přírodních katastrof a do strategií řízení rizik byly vyčleněny značné finanční prostředky EU, zejména v rámci evropských strukturálních a investičních fondů;

G. vzhledem k tomu, že za výjimečných okolností a vezme-li se v potaz roční rozpočtový

[1] Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1.
[2] COM(2016)0605, 2016/0282(COD), Brusel, 14. 9. 2016.

strop fondu jak v roce, kdy došlo ke katastrofě, tak v roce následujícím, lze v případě nedostatečných prostředků dostupných v daném roce využít prostředky z následujícího roku;

1. připomíná, že od svého vytvoření v roce 2002 byl FSEU významným zdrojem prostředků, které pomohly omezit důsledky přírodních katastrof napříč Evropou, od záplav až po zemětřesení či lesní požáry, a že tento fond slouží jako výraz evropské solidarity s postiženými regiony; zdůrazňuje, že FSEU je v očích veřejnosti jedním z nejkonkrétnějších a nejhmatatelnějších příkladů podpory, kterou může EU místním komunitám poskytnout;

2. zdůrazňuje, že od vytvoření Fondu došlo v důsledku změny klimatu ke zvýšení počtu, závažnosti a intenzity přírodních katastrof v Evropské unii; zdůrazňuje tudíž přidanou hodnotu silného, ale pružného nástroje, který umožňuje prokázat solidaritu a poskytnout vhodnou a rychlou pomoc obyvatelům postiženým rozsáhlou přírodní katastrofou;

3. připomíná, že FSEU je nástrojem financovaným mimo rozpočet Evropské unie, že je na něj vyčleněno maximálně 500 milionů EUR (v cenách z roku 2011) a že navzdory tomu, že umožňuje určitou flexibilitu (převod N+1), každý rok hrozí, že nebudou využity značné prostředky; v této souvislosti bere na vědomí částečné začlenění ročního finančního příspěvku do rozpočtu, které stanoví souhrnné nařízení, s cílem urychlit postup mobilizace prostředků a poskytování ranější a účinnější reakce ve prospěch občanů postižených katastrofou;

4. zdůrazňuje, že využití ročních prahových hodnot ukazuje, že roční úroveň prostředků v rámci nového programového období VFR je dostačující;

5. zdůrazňuje význam revize z roku 2014, které se podařilo překonat patovou situaci v Radě a která konečně přinesla odpověď na opakované požadavky Parlamentu na posílení reaktivity a účinnosti pomoci s cílem zajistit rychlou a transparentní reakci při poskytování pomoci lidem postiženým přírodní katastrofou; vítá dále nedávný návrh souhrnného nařízení, který zavádí nová ustanovení spojená se zjednodušením a snadnějším uvolňováním prostředků;

6. vyzdvihuje hlavní prvky reformy, jako jsou např.: zavedení zálohových plateb až do výše 10 % předpokládané částky příspěvku, které mohou být na žádost zpřístupněny již krátce poté, co byla Komisi předložena žádost o finanční příspěvek Fondu (tato částka nesmí překročit 30 milionů EUR); způsobilost nákladů spojených s přípravou a prováděním záchranných operací a operací spojených s obnovou (klíčový požadavek Parlamentu); prodloužení lhůt pro předložení žádosti ze strany způsobilých členských států (12 týdnů poté, co byly zaregistrovány první škody) a pro praktické zavedení projektu (18 měsíců); zavedení šestitýdenní lhůty pro odpověď Komise na žádosti; nová ustanovení týkající se předcházení přírodním katastrofám; zdokonalení postupů v oblasti řádného finančního řízení;

7. zdůrazňuje nicméně, že navzdory zavedení mechanismu umožňujícího obdržet zálohové platby rychleji, než by tomu bylo při uplatnění běžného postupu, trpí příjemci i nadále přílišnou délkou celého postupu od žádosti až do okamžiku, kdy je vyplacena konečná částka příspěvku; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba co nejvíce přiblížit okamžik, kdy je možné předložit žádost, k datu katastrofy a že je třeba dále zdokonalit fázi

vyhodnocování a fáze následující s cílem usnadnit provádění plateb; zastává názor, že nově navržená ustanovení souhrnného nařízení ohledně FSEU mohou napomoci rychlejší mobilizaci prostředků, a umožnit tak konkrétní naplnění potřeb na místě; zdůrazňuje dále, že pro urychlení uvolnění pomoci postiženým regionům a státům musí své správní postupy přezkoumat i samotné členské státy; pokud se jedná o potenciální zlepšení v budoucí reformě, navrhuje dále zavedení žádosti o povinné aktualizované vnitrostátní plány zvládání katastrof a zavedení požadavku, aby byly předkládány informace o přípravě dohod upravujících smlouvy v mimořádných situacích;

8. vyzývá samotné členské státy, aby zdokonalily své prostředky komunikace a spolupráce s místními a regionálními orgány, a to jak při vyhodnocování způsobilých škod, u nichž je požadována finanční pomoc FSEU, tak při vypracovávání žádostí a realizaci projektů na boj proti dopadům přírodních katastrof, čímž se zajistí, že bude podpora Unie účinná v praxi a budou prosazována udržitelná řešení; domnívá se dále, že o podpoře z FSEU by měla být informována široká veřejnost; vyzývá příslušné orgány, aby zdokonalily komunikaci a poskytovaly informace o podpoře FSEU, aniž by to vedlo ke vzniku dodatečné administrativní zátěže;

9. zdůrazňuje význam toho, aby se zajistilo řádné uplatňování postupů zadávání veřejných zakázek při reakci členských států na přírodní katastrofy s cílem určit a šířit osvědčené postupy a získané poznatky, pokud jde o smlouvy v mimořádných situacích;

10. vítá vyjasnění pravidel pro způsobilost regionálních přírodních katastrof ze strany Komise, současně však připomíná, že konečná dohoda mezi Parlamentem a Radou zachovává prahovou úroveň způsobilosti ve výši 1,5 % regionálního HDP, jak to předpokládal návrh Komise, navzdory úsilí Parlamentu o její snížení na 1 %; konstatuje, že byla zohledněna zranitelnost nejvzdálenějších regionů, u nichž byla tato prahová úroveň snížena na 1 %;

11. je si vědom toho, že tento fond poskytuje pomoc u nepojistitelných škod a nekompenzuje soukromé ztráty; zdůrazňuje, že dlouhodobá opatření, jako je např. udržitelná rekonstrukce nebo činnost na podporu hospodářského rozvoje nebo prevence, jsou způsobilá pro financování z jiných nástrojů Unie, zejména z evropských strukturálních a investičních fondů;

12. vyzývá členské státy, aby optimalizovaly využívání stávajícího financování EU, zejména všech pěti evropských strukturálních a investičních fondů, pro účely investic do předcházení vzniku přírodních katastrof, a připomíná, že je důležité rozvíjet součinnost mezi jednotlivými fondy a politikami Unie s cílem co nejvíce předcházet důsledkům přírodních katastrof a v případech, kdy je využit FSEU, také s cílem zajistit konsolidaci a dlouhodobý udržitelný rozvoj projektů rekonstrukce; i nadále se domnívá, že kdykoli je využit FSEU, dotčený členský stát by se měl formálně zavázat, že provede všechna nezbytná opatření na předcházení katastrofám a udržitelnou rekonstrukci zasažených oblastí; vyzývá k tomu, aby v případě, kdy vstupuje do hry uvedená součinnost, byl proces kombinovaného využívání fondů co nejvíce zjednodušen, pokud se jedná o s tím spojenou administrativu;

13. zdůrazňuje tudíž, že úsilí o investování do zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně musí být dále posíleno a při podpoře rekonstrukce a opětovného zalesňování financovaných z FSEU by měla být zohledňována preventivní opatření; je

přesvědčen, že prevence by se měla stát horizontálním úkolem, a navrhuje, aby byla při zmírňování dopadů katastrof prostřednictvím FSEU přijímána preventivní opatření vycházející z přístupu založeného na principu ekosystému; vyzývá rovněž členské státy, aby vypracovaly strategie na předcházení riziku a na jeho řízení, v nichž mj. zohlední, že mnoho z dnešních přírodních katastrof je přímým důsledkem lidské činnosti;

14. zdůrazňuje, že je důležité zajistit maximální transparentnost při přidělování, řízení a praktickém vynakládání prostředků FSEU; v zájmu určení, rozvoje a sdílení osvědčených postupů a získaných poznatků považuje za důležité zjišťovat, zda byly dotace FSEU vynaloženy v souladu se zásadami řádného finančního řízení; vybízí proto Komisi a členské státy, aby posílily transparentnost a zaručily veřejný přístup k informacím v průběhu celého procesu mobilizace pomoci, od předložení žádosti, až po dokončení projektu; vyzývá také Účetní dvůr, aby vypracoval zvláštní zprávu o fungování FSEU, v neposlední řadě také proto, že poslední dostupná zpráva byla vypracována před revizí nařízení o FSEU z roku 2014;

15. konstatuje, že v roce 2014 bylo předloženo třináct nových žádostí, a upozorňuje na zvláštní situaci, která nastala v tomto roce, kdy bylo šest z nich posuzováno podle starého nařízení a zbývajících sedm podle nařízení revidovaného;

16. připomíná, že na základě předchozího nařízení o FSEU byly v roce 2014 zamítnuty dvě žádosti, protože příslušné katastrofy nemohly být považovány za „výjimečné“, ačkoli měly za následek závažné škody s přímými dopady na hospodářský a sociální rozvoj příslušných regionů, a vítá tudíž vyjasnění, která v tomto ohledu přináší revidované nařízení o FSEU; s ohledem na budoucí reformy a vzhledem k možnosti nově vymezit pojem regionální přírodní katastrofy nicméně navrhuje, aby bylo umožněno, aby byly jednotlivé žádosti předkládány společně několika státy, které byly postiženy přírodní katastrofou přeshraniční povahy, jež měla jedinou příčinu a k jejímž dopadům došlo současně, a aby byly při vyhodnocování žádostí brány v potaz i nepřímé škody;

17. s ohledem na budoucí reformy vybízí Komisi, aby zohlednila možnost zvýšit prahovou hodnotu pro zálohové platby z 10 na 15 % a zkrátit lhůtu pro zpracování žádostí z šesti na čtyři týdny; vybízí dále Komisi, aby zvážila možnost zavést prahovou hodnotu způsobilosti pro regionální přírodní katastrofy ve výši 1 % regionálního HDP a při vyhodnocování žádostí zohledňovat úroveň socio-ekonomického rozvoje postižených regionů;

18. upozorňuje, že je třeba zvážit, zda by mohly být uplatňovány nové ukazatele, které by šly nad rámec HDP, jako jsou např. index lidského rozvoje a regionální index sociálního pokroku (SPI);

19. vítá skutečnost, že sedm žádostí o pomoc, které byly obdrženy již na základě revidovaných pravidel, bylo Komisí přijato, včetně čtyř, které byly schváleny na konci roku 2014, ale u kterých musely být prostředky přeneseny do roku 2015, jak uvádí výroční zpráva FSEU z roku 2015; v této souvislosti připomíná, že rok 2015 byl prvním plným rokem uplatňování revidovaných pravidel a že jeho analýza ukazuje, že právní vyjasnění, která zavedla tato reforma, zajistila úspěšnost podaných žádostí, což nebyl případ předchozích ustanovení, na jejichž základě byly přibližně dvě třetiny žádostí o pomoc v případech regionální katastrofy vyhodnoceny jako nezpůsobilé;

20. vyjadřuje politování nad zdlouhavými postupy posuzování zpráv o provádění a o uzavření podle bývalého nařízení, a předpokládá, že na základě pozměněného nařízení se bude uzavírání provádět účinněji a transparentněji a že bude zároveň zajištěna ochrana finančních zájmů Unie;

21. dále zdůrazňuje, že článek 11 pozměněného nařízení dává Komisi a Účetnímu dvoru auditní pravomoc a Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) umožňuje kdykoli podle potřeby provádět šetření;

22. žádá Komisi a Účetní dvůr, aby posoudily fungování FSEU před koncem současného víceletého finančního rámce;

23. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi a členským státům a jejich regionálním orgánům.

# VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Po tragických záplavách v roce 2002 zřídila Evropská unie Fond solidarity Evropské unie (nařízení (ES) č. 2012/2002). Toto nařízení představuje okamžité vyjádření solidarity Unie se zeměmi, které byly postiženy závažnými přírodními katastrofami. Je určeno nejen členským státům, ale také kandidátským zemím. V roce 2014 bylo původní nařízení změněno s cílem lépe reagovat na obavy příjemců a rychleji řešit žádosti postižených zemí a také s cílem zařadit na seznam finančně pokrytých katastrof sucho (nařízení (EU) č. 661/2014).

Fond solidarity Evropské unie může členské státy podpořit v případě, že celkové přímé škody zapříčiněné přírodní katastrofou přesáhnou 3 miliardy EUR (v cenách roku 2011) nebo 0,6 % hrubého národního důchodu (HND) dané země. Cílem některých ustanovení je také reagovat na regionální katastrofy menšího rozsahu (1,5 % HDP daného regionu nebo 1 % u nejvzdálenějších regionů).

V říjnu 2015 předložila Evropská komise zprávu o využívání Fondu solidarity Evropské unie za rok 2014. Tato zpráva zachycuje konkrétní situaci fondu solidarity v roce 2014. Znamená také příležitost zaměřit se na fungování tohoto nástroje solidarity. Z toho důvodu se Výbor pro regionální rozvoj Evropského parlamentu rozhodl vypracovat zprávu z vlastního podnětu.

Nelze totiž předvídat všechny mimořádné situace a všechny katastrofy. Ale je stále možné zlepšovat řešení jejich důsledků. Zvládání katastrofy má vždy několik fází. V první fázi přichází zármutek a vědomí o síle přírody spolu s pocitem bezmoci vůči přírodním živlům. Poté přichází vzájemná pomoc mezi sousedy, ale také pomoc ze strany vnitrostátních a mezinárodních záchranných služeb. Zpravodaj by se však rád zaměřil na třetí a čtvrtou fázi, neboť po zvládnutí bezodkladných problémů musí oběti řešit nápravu škod, která je dlouhodobá.

Zpravodaj se zaměří na několik aspektů řízení Fondu solidarity Evropské unie. Rád by zdůraznil rychlost zásahu fondu solidarity a politickou nezbytnost prevence, která souvisí s nezbytností, aby Fond solidarity Evropské unie doplňoval ostatní evropské nástroje, zejména politiku soudržnosti. Zpravodaj by také rád zdůraznil účinnou spolupráci mezi vnitrostátní úrovní a regionálními a místními orgány.

**Rychlost reakce**

Přírodní katastrofa svou nepředvídatelností vede nejen ke zmatku postiženého obyvatelstva, ale nastoluje také otázku rychlosti působení veřejných orgánů, které musí čelit nepředvídaným výdajům.

Od počátku zavedení Fondu solidarity Evropské unie určil zákonodárce konkrétní lhůtu pro předložení dokumentace, která byla stanovena na 10 týdnů. To by mělo místním a regionálním orgánům umožnit zahájení celého procesu. V prvních letech fungování fondu solidarity se však ukázalo, že toto období je příliš krátké. Při přezkumu předpisů v roce 2014 byla lhůta k předložení dokumentace prodloužena na 12 týdnů. Na první pohled to neodpovídá zpravodajovu požadavku. Platí však, že v mnoha případech neměly místní orgány čas dokumentaci řádně připravit. Toto prodloužení tudíž nevede k rozporu, protože místním orgánům umožňuje, aby dokumentaci připravily lépe.

Zpravodaj by rád zdůraznil, že rychlost vyřizování daných záležitostí je důležitá zejména od

okamžiku předložení kompletní dokumentace (maximálně 12 týdnů). Poté musí dojít k účinné reakci na všech rozhodovacích úrovních, ať již na úrovni členského státu nebo útvarů Komise, aby byla urychleně uvolněna finanční podpora.

Musíme zabránit situacím, kdy se oběti cítí opuštěné v době mezi urgentním zásahem a poskytnutím finančních prostředků z fondu solidarity.

Tato výzva je o to naléhavější, že v posledních letech docházelo k největším přírodním katastrofám velmi často v zemích jižní nebo jihovýchodní Evropy, které jsou již značně postiženy hospodářskou krizí. Například jen na Sardinii po záplavách v listopadu 2013 zahynulo 16 osob a ve větší či menší míře bylo postiženo dalších 1 700 osob. Záchranné služby, které zasahují okamžitě, umožňují co nejvíce omezit nepříznivý dopad katastrof. Pak je na řadě zákonodárce, který poskytuje pomoc na úrovni právních předpisů tak, aby postupy co nejlépe odpovídaly situaci. Evropský parlament zde hraje významnou úlohu a může zabránit takovým situacím jako v roce 2013 v Chorvatsku, kdy byl souhlas udělen teprve 7 měsíců po předložení dokumentace. V naléhavých situacích je třeba naléhavě postupovat. V tomto konkrétním případě uplynul rok a půl, než se finanční prostředky dostaly k příjemcům.

To vše si zaslouží dobrou koordinaci, ale také předcházející i navazující činnost.

**Prevence a doplňkovost**

Jestliže dojde ke katastrofě, je na prevenci často příliš pozdě. Prevence však musí být nedílnou součástí následující fáze. Je totiž důležité, aby rekonstrukce zničených objektů nebo opravy na zařízeních infrastruktury znamenaly příležitost k jejich sladění s normami. Platné texty již požadují předkládání zpráv o způsobu, jakým daný členský stát hodlá zavést strategii prevence a řízení rizik.

Také v tomto bodu lze hledat doplňkovost mezi Fondem solidarity Evropské unie a fondy soudržnosti. Právě fondy soudržnosti by měly zejména v případě projektu infrastruktury zohledňovat aspekty související s prevencí rizik. Tak by bylo možné snížit náklady související s nezbytnými opravami po katastrofě.

**Transparentnost a spolupráce různých úrovní rozhodování**

Využívání Fondu solidarity Evropské unie bylo po jeho zřízení předmětem zprávy Evropského účetního dvora. Tato zpráva se zaměřila na některá možná zlepšení v řízení fondu. Její doporučení byla zohledněna při přezkumu Fondu solidarity Evropské unie v roce 2014. Stále by však mohla být zajištěna větší transparentnost, zvláště pokud jde o různé finanční prostředky přidělované na náhradu škod způsobených katastrofou. K dosažení tohoto cíle zpravodaj navrhuje, aby probíhala užší spolupráce mezi různými úrovněmi rozhodování. Zdá se, že nejsou zpochybněny vztahy mezi příjemci a Evropskou komisí, která v rámci Fondu solidarity Evropské unie dostává žádosti o financování. Bylo by spíše třeba se zaměřit na mechanismy spolupráce mezi různými místními a regionálními orgány a centrálními úřady na úrovni každého členského státu.

Zpravodaj také navrhuje, aby se zlepšila komunikace s veřejností v průběhu celého procesu, která by příjemcům nebo zainteresovaným osobám umožnila lépe sledovat postup u každé konkrétní žádosti. To by mohlo být zajištěno na úrovni Evropské komise za podmínky, že mezi těmito různými operativními úrovněmi bude dobře fungovat tok informací.

1.9.2016

# STANOVISKO ROZPOČTOVÉHO VÝBORU

pro Výbor pro regionální rozvoj

k Fondu solidarity Evropské unie: hodnocení
(2016/2045(INI))

Navrhovatel: Lefteris Christoforou

## NÁVRHY

Rozpočtový výbor vyzývá Výbor pro regionální rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

A. vzhledem k tomu, že Fond solidarity Evropské unie (FSEU) od svého vzniku v roku 2002 plnil svůj vysoce prospěšný účel a reagoval na 69 katastrof v celé Evropě: vzhledem k tomu, že byla pomoc poskytnuta 24 zemím, které obdržely prostředky ke zmírnění následků katastrof dosahující celkové částky 3,7 miliardy EUR;

B. vzhledem k tomu, že přezkum nařízení (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie zlepšuje a zjednodušuje dané postupy; vzhledem k tomu, že v souladu s četnými požadavky, které v průběhu let předložil Evropský parlament a místní orgány, byla prodloužena lhůta pro žádost o pomoc, což členským státům poskytlo 18 měsíců na využití příspěvku od data jeho vyplacení, byly zavedeny předběžné platby a určitá ustanovení byla vyjasněna;

C. vzhledem k tomu, že až do přezkumu nařízení se veškeré zamítnuté žádosti týkaly regionálních katastrof, přičemž nové nařízení objasňuje pravidla způsobilosti prostřednictvím jediného kritéria pro regionální katastrofy na základě prahové hodnoty 1,5 % (nebo 1 % pro nejvzdálenější regiony) regionálního hrubého domácího produktu stanoveného na úrovni NUTS 2;

D. vzhledem k tomu, že podle ustanovení revidovaného nařízení o FSEU Komise obdržela v roce 2014 sedm nových žádostí a v roce 2015 tři žádosti;

E. vzhledem k tomu, že FSEU existoval již v předchozím programovém období nařízení o VFR, avšak jeho prostředky se snížily; vzhledem k tomu, že s cílem kompenzovat toto snížení (zdůvodněné celkovou úrovní provádění) byla v novém nařízení zavedena možnost převodu jednoho roku (N+1);

F. vzhledem k tomu, že za výjimečných okolností a vezme-li se v potaz roční rozpočtový strop fondu jak v roce, kdy došlo ke katastrofě, tak v roce následujícím, lze v případě nedostatečných prostředků dostupných v daném roce využít prostředky z následujícího roku;

1. zdůrazňuje, že využití ročních prahových hodnot ukazuje, že roční úroveň prostředků v rámci nového programového období VFR je dostačující;

2. zdůrazňuje, že FSEU je v očích veřejnosti jeden z nejkonkrétnějších a nejhmatatelnějších příkladů podpory, kterou může EU místním komunitám poskytnout;

3. vítá skutečnost, že podle nového nařízení je možné provádět předběžné platby až do výše 10 % pravděpodobné výše pomoci s limitem ve výši 30 milionů EUR; vyjadřuje však politování nad výrazně dlouhou dobou mezi žádostí a platbou; doporučuje další zlepšení ve fázi posuzování a v navazujících fázích, která by usnadnila provádění plateb; doporučuje vytvoření právního rámce, který by přesně stanovil délku posuzovací doby;

4. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory ustanovením čl. 8 odst. 1 a odst. 3 nařízení o FSEU jsou závěrečné postupy související s pomocí z fondu v některých případech nepřiměřeně zdlouhavé: v roce 2014 Komise stále uzavírala případy z roku 2005, 2007 a 2010; zdůrazňuje proto, že je třeba postupy urychlit, jelikož je zcela zásadní, aby byla veškerá požadovaná a schválená podpora obdržena včas;

5. vyzývá k tomu, aby byla zavedena jednoznačná kritéria pro monitorovací návštěvy států, které jsou příjemci pomoci, i pro monitorování řádného využívání zdrojů;

6. v zájmu zjednodušení transparentního využívání fondů žádá o zvláštní zprávu Evropského účetního dvora ohledně fungování FSEU, především proto, že nejnovější dostupná zpráva je z období před přezkumem nařízení o FSEU; žádá zejména o studii možného překrývání ve využívání prostředků FSEU, strukturálních fondů a vnitrostátních systémů;

7. zdůrazňuje, že navzdory tomu, že je zajištěna flexibilita (převod N+1), každý rok hrozí, že nebudou využity značné prostředky; dále navrhuje, aby se posoudilo, jakým způsobem by bylo možné zamezit nevyužití těchto prostředků v budoucnu, přičemž by se měla plně zohlednit skutečnost, že se situace v této oblasti zákonitě neustále mění (v závislosti na měnícím se počtu obdržených žádostí/finančních potřeb v daném roce);

8. vítá skutečnost, že byla v roce 2014 zavedena ustanovení s cílem posílit prevenci rizika přírodních katastrof; připomíná, že klimatické změny způsobují větší výskyt extrémních povětrnostních podmínek, které vedou k přírodním katastrofám; zdůrazňuje proto, že je třeba zvýšit úsilí vynakládané na zmírňování klimatických změn a na způsoby, jak se těmto změnám přizpůsobit, a zároveň při podpoře obnovy a opětovného zalesňování v rámci FSEU upřednostňovat preventivní opatření.

## VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
## VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

| | |
|---|---|
| **Datum přijetí** | 31.8.2016 |
| **Výsledek konečného hlasování** | +: 37<br>–: 1<br>0: 0 |
| **Členové přítomní při konečném hlasování** | Nedzhmi Ali, Jean Arthuis, Lefteris Christoforou, Jean-Paul Denanot, Gérard Deprez, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Esteban González Pons, Iris Hoffmann, Monika Hohlmeier, Bernd Kölmel, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Ernest Maragall, Clare Moody, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Jan Olbrycht, Urmas Paet, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Paul Tang, Isabelle Thomas, Monika Vana, Daniele Viotti, Marco Zanni, Auke Zijlstra |
| **Náhradníci přítomní při konečném hlasování** | Giovanni La Via, Stanisław Ożóg, Pavel Poc, Ivan Štefanec, Tomáš Zdechovský |
| **Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování** | David Coburn, Estefanía Torres Martínez |

13.7.2016

# STANOVISKO VÝBORU PRO ROZPOČTOVOU KONTROLU

pro Výbor pro regionální rozvoj

k Fondu solidarity Evropské unie: hodnocení
(2016/2045(INI))

Navrhovatel: Marco Valli

## NÁVRHY

Výbor pro rozpočtovou kontrolu vyzývá Výbor pro regionální rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

– s ohledem na čl. 175 odst. 3 a čl. 212 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie[1] a na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie[2],

– s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2013 o Fondu solidarity Evropské unie, jeho provádění a uplatňování[3],

A. vzhledem k tomu, že Fond solidarity Evropské unie byl zřízen nařízením č. 2012/2002, aby pomohl řešit následky ničivých povodní, které postihly střední Evropu v létě roku 2002;

B. vzhledem k tomu, že Fond solidarity EU slouží především k poskytování pomoci v případě velkých přírodních katastrof s vážnými důsledky pro životní podmínky, životní prostředí nebo hospodářství v jednom nebo více regionech členského státu nebo kandidátské země;

C. vzhledem k tomu, že od roku 2002 byla z Fondu solidarity EU poskytnuta pomoc v celkové výši přesahující 3,7 miliardy EUR, a to při 63 katastrofách – jako jsou povodně, lesní požáry, zemětřesení, bouře a sucha – ve 24 různých evropských zemích;

[1] Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3.
[2] Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143.
[3] Úř. věst. C 440, 30.12.2015, s. 13.

D. vzhledem k tomu, že Evropský účetní dvůr předložil v červnu 2008 výsledky auditu výkonnosti, v nichž došel k závěru, že Fond solidarity EU sice splnil svůj cíl prokazovat solidaritu s členskými státy postiženými katastrofou, současně však uvedl, že podmínky schvalování žádostí jsou značně neurčité, zejména pokud jde o katastrofy regionálního rozměru; vzhledem k tomu, že Účetní dvůr rovněž kritizoval pomalé tempo přidělování prostředků;

E. vzhledem k tomu, že v prosinci 2012 přijal Účetní dvůr audit výkonnosti nazvaný „Reakce Fondu solidarity Evropské unie na zemětřesení v oblasti Abruzzo v roce 2009: relevance a náklady opatření“;

1. poukazuje na své usnesení ze dne 3. dubna 2014 o zvláštních zprávách Účetního dvora v souvislosti s udělováním absolutoria Komisi za rok 2012, jež podpořilo zjištění Účetního dvora, že „přibližně 30 % (144 milionů EUR) příspěvku z Fondu solidarity EU bylo vyčleněno na opatření, která byla plně způsobilá podle nařízení o FSEU“; některé projekty se sice týkaly aktuálních potřeb, avšak nesplňovaly zvláštní ustanovení nařízení o Fondu solidarity EU, jeden projekt například nepokrýval včas a s dostatečnou kapacitou aktuální potřeby obyvatel; žádá Komisi, aby vysvětlila, jak byly nedostatky, které Účetní dvůr odhalil, vyřešeny v revidovaném nařízení o Fondu solidarity Evropské unie, jež vstoupilo v platnost dne 28. června 2014;

2. znovu opakuje, že auditní zpráva Komise z roku 2012 odhalila v této době nesrovnalosti, které neměly finanční dopad, neboť žádosti o platby přesahovaly nároky a neoprávněné žádosti o platby nebyly uspokojeny;

3. chápe, že katastrofy a snaha pomoci lidem v obtížné situaci co nejrychleji mohou dostat vnitrostátní orgány pod značný tlak; je nicméně přesvědčen o tom, že by členské státy měly provádět právní předpisy EU týkající se předcházení rizikům katastrof a jejich zvládání a zavést programy pro zvládání mimořádných situací a přírodních katastrof, které dotčeným orgánům umožní získat rychlou pomoc EU a současně dodržovat zásady řádného finančního řízení; připomíná, že v zájmu určení a sdílení osvědčených postupů a získaných poznatků týkajících se ekonomické dosažitelnosti je zapotřebí určit, zda byly dotace Fondu solidarity EU vynaloženy v souladu se zásadami řádného finančního řízení;

4. je toho názoru, že Fond solidarity EU potřebuje určitou míru flexibility, která by mu umožnila reagovat na katastrofy rychleji a účinněji; vítá proto skutečnost, že země mohou požádat o zálohové platby;

5. uznává, že revize nařízení o Fondu solidarity EU zavedla v souladu s požadavky Parlamentu[1] důležitá zlepšení;

6. zdůrazňuje a vítá zlepšení, jichž bylo v souvislosti s řádným finančním řízením dosaženo[2], zejména pokud mají přijímající státy povinnost:

   – ověřit, že byly nastaveny řídící a kontrolní mechanismy a že jsou prováděny

[1] Viz usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2013 o Fondu solidarity Evropské unie, jeho provádění a uplatňování, Úř. věst. C 440, 30.12.2015, s. 13.
[2] Články 5 a 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie, Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143.

způsobem, který zajišťuje účinné a správné využívání finančních prostředků Unie v souladu se zásadami řádného finančního řízení;

– ověřit, že byly financované akce řádně provedeny;

– zajistit, aby se financované výdaje zakládaly na ověřitelných podkladech a aby byly správné a řádné;

– předcházet nedostatkům a zjišťovat a napravovat je a získávat zpět neoprávněně vyplacené částky s případnými úroky z prodlení, oznamovat veškeré takové nesrovnalosti Komisi a průběžně ji informovat o vývoji správních a soudních řízení;

7. lituje přetrvávajících obtíží týkajících se posouzení, zda žádosti spojené s regionálními katastrofami splňují výjimečná kritéria stanovená v tomto nařízení; žádá Komisi, aby při příležitosti příští revize Fondu solidarity EU zjednodušila a zlepšila správní postupy;

8. lituje, že využití a určení prostředků Fondu solidarity EU vykazovalo v některých případech závažnou netransparentnost; požaduje zlepšení systému sledování vynakládání prostředků ex post a přesné a koherentní odůvodnění uvedených výdajů a důrazně zastává názor, že konečné zprávy předkládané členskými státy by měly být veřejné a přístupné;

9. zdůrazňuje význam postupů zadávání veřejných zakázek uplatňovaných členskými státy v reakci na přírodní katastrofy s cílem určit a šířit osvědčené postupy a získané poznatky, pokud jde o smlouvy v mimořádných situacích;

10. domnívá se, že k nezbytným zlepšením nařízení by mohla patřit žádost o povinné aktualizované vnitrostátní plány zvládání katastrof, zavedení konkrétního akčního plánu a příprava dohod o smlouvách v mimořádných situacích;

11. zdůrazňuje, že pro urychlení uvolnění pomoci postiženým regionům musí své správní postupy přezkoumat i samotné členské státy;

12. dále zdůrazňuje, že článek 11 pozměněného nařízení dává Komisi a Účetnímu dvoru auditní pravomoc a Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) umožňuje kdykoli podle potřeby provádět šetření;

13. zastává názor, že kdykoli je to možné, Fond solidarity EU by měl vytvářet součinnost s dalšími zdroji finanční pomoci, zejména s evropskými strukturálními a investičními fondy; v zájmu zajištění správného provádění Fondu solidarity EU proto žádá členské státy, aby jasně uváděly, jaká škoda má být z Fondu solidarity EU hrazena a jaká budou podniknuta opatření s využitím podpory z jiných fondů;

14. domnívá se, že je zapotřebí vznést dodatečné požadavky na zvýšení viditelnosti pomoci z Fondu solidarity EU v oblastech, jimž byla pomoc poskytnuta, s cílem demonstrovat její evropskou přidanou hodnotu;

15. žádá Komisi a Účetní dvůr, aby posoudily fungování Fondu solidarity EU před koncem současného víceletého finančního rámce.

## VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
## VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

| | |
|---|---|
| **Datum přijetí** | 13.7.2016 |
| **Výsledek konečného hlasování** | +: 22<br>–: 0<br>0: 0 |
| **Členové přítomní při konečném hlasování** | Nedzhmi Ali, Louis Aliot, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller |
| **Náhradníci přítomní při konečném hlasování** | Benedek Jávor, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Miroslav Poche |

## VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

| | |
|---|---|
| **Datum přijetí** | 9.11.2016 |
| **Výsledek konečného hlasování** | +: 31<br>–: 4<br>0: 1 |
| **Členové přítomní při konečném hlasování** | Franc Bogovič, Victor Boştinaru, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Rosa D'Amato, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Marc Joulaud, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Iskra Mihaylova, Jens Nilsson, Andrey Novakov, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Julia Reid, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Olaf Stuger, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal, Joachim Zeller |
| **Náhradníci přítomní při konečném hlasování** | Daniel Buda, James Carver, Miroslav Mikolášik, Bronis Ropė, Damiano Zoffoli |